

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/48/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713217763
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6713217763.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej O. R., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom T. XXX/X, XXX XX O., za účasti občianskeho združenia OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, 040 13 Košice - Sídliisko Ťahanovce, IČO: 42 247 268 (do 30. 06. 2016 vystupujúceho v procesnom postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovanej), právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom Stará Baštová 2, 040 01 Košice, o zaplatenie 1.558,58 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/67/2014-61 zo dňa 18. 09. 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobcovi uložil povinnosť uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania vo výške 96,88 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (štvrtý výrok) p o t v r d z u j e.

Občianskemu združeniu OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, 040 13 Košice - Sídliisko Ťahanovce, IČO: 42 247 268 (do 30. 06. 2016 vystupujúceho v procesnom postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovanej) náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 18. 09. 2014 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 303,52 Eur spolu s 9,5 % ročným úrokom z omeškania od 21. 06. 2013 do zaplatenia v pravidelných mesačných splátkach po 20,- Eur, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, splatných vždy do 29. dňa v mesiaci, pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky (prvý výrok). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok). Žalovanej nepriznal náhradu trov konania (tretí výrok) a žalobcovi uložil povinnosť uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania vo výške 96,88 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (štvrtý výrok).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie dlhu žalovanej zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23. 06. 2010, ktorý jej poskytol vo výške 900,- Eur. Žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutý úver v 42 mesačných splátkach po 48,22 Eur v zmysle splátkového kalendára dohodnutého v zmluve, preto žalobca vyhlásil ku dňu 04. 09. 2011 okamžitú splatnosť neuhradených splátok v sume 1.698,58 Eur, z ktorej žalovaná uhradila 140,- Eur. Zostávajúca časť žalovanej sumy zahŕňa 32 splátok po 48,22 Eur a časť splátky 15,54 Eur, teda istina predstavuje 857,28 Eur a úroky 701,30 Eur. Nakoľko bola žalovaná vo väčšej časti v konaní úspešnejšia, prináležalo jej právo na náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), ktoré však nepožadovala. Okresný súd priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, ktorý do 30. 06. 2016 vystupoval na strane žalovanej, a to trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby a 2 x režijný paušál po

8,04 Eur, spolu 158,82 Eur, z ktorých na 61 % predstavujúcich úspech žalovanej v konaní pripadá 96,88 Eur. Okresný súd mal za to, že vyjadrenia a právna pomoc vedľajšieho účastníka na strane žalovanej boli účelné a právne kvalifikované.

2. Proti výroku o priznaní náhrady trov konania vedľajšieho účastníka podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie odôvodnené rozporom napadnutého výroku s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Podľa odvolateľa nie je na mieste aplikovať zásadu úspechu pri rozhodovaní o trovách vedľajšieho účastníka, lebo nemal vo veci samej úspech alebo neúspech, z rozhodnutia vo veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok a nie je povinným na plnenie spoločne so žalovanou. Uplatnenie náhrady trov konania vedľajším účastníkom je aj v rozpore s dobrými mravmi a je zneužitím ustanovenia § 93 ods. 2 - 4 O. s. p. motivovaným snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia trov konania. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými. Združenie má byť spôsobilé ochraňovať práva spotrebiteľa bez potreby splnomocnenia advokáta na jeho zastupovanie. Odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 5/2013 aj uznesenie Okresného súdu Bratislava IV. z 13. 07. 2012 č. k. 23C/27/2012-46, ktorým vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie nebola priznaná, na rozhodnutie Okresného súdu Galanta sp. zn. 30C/236/2014, Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 13C/366/2013, Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/259/2013, ktorými náhrada trov konania vedľajším účastníkom nebola priznaná z dôvodu neúčelnosti, alebo z dôvodu spravodlivosti. Zdôraznil, že spotrebiteľské združenia vstupujú do konaní automaticky právne zastúpené a namietajú skutočnosti súdu známe, resp. ktorými sa súd zaoberá aj tak, preto vzniknuté trovy nemožno považovať za trovy právneho zastúpenia vzniknuté účelne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná s poukazom na odôvodnenie odvolania ustanovením § 205 ods. 2 písm. a), c), d), f) v spojení s § 221 ods. písm. f) a h) O. s. p.

3. Vedľajší účastník vystupujúci do 30. 06. 2016 na strane žalovanej vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že účelnosť úkonov právnej služby je možné posudzovať iba cez objektívne kritériá, teda či úkon právnej služby bol v konečnom dôsledku spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu pozitívne v prospech strany sporu. Článok 47 ods. 2 Ústavy SR zaručuje každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi bez ohľadu na ich náročnosť. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo 17. 10. 2013 sp. zn. 3MCdo 30/2012 sa aj advokátska kancelária môže dať zastúpiť iným advokátom, pričom takto vzniknuté trovy konania nemôžu byť len z tohto dôvodu vynaložené neúčelne. Pri prijatí argumentácie žalobcu by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samého, keďže jeho právne úkony sú podávané hromadne, rutinne. Označil viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, v ktorých boli trovy konania vedľajšiemu účastníkovi priznané, napríklad rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/669/2014, 13Co/338/2014, 15Co/155/2015 alebo Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/222/2014, 17Co/20/2015, 13Co/104/2012, 8Co/112/2014.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

5. Zohľadňujúc vzájomnú súvzťažnosť ustanovení § 470 ods. 1 a § 470 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava síce vychádza z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok odvolaní podaných do 30. júna 2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (§ 470 ods. 2 CSP).

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) vec prejednal v medziach daných odvolaním, v rozsahu určenom ustanovením § 379 CSP, bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozhodnutie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania (štvrtý výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd sa (v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP) v zásade stotožňuje aj s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je dostatočne jasné, zrozumiteľné a presvedčivé, čím spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v § 220 ods. 2 CSP.

7. K argumentom žalobcu uvedeným v odvolaní odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza, že ako vedľajší účastník sa v konaní popri žalobcovi alebo žalovanom mohla do

30. 06. 2016 zúčastniť aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti bola ochrana práv (spotrebiteľa) podľa osobitného predpisu. Postavenie vedľajšieho účastníka vo všeobecnosti, teda aj takejto právnickej osoby, charakterizovali rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastníka (od 01. 07. 2016 strany sporu), na stranu ktorého sa pripojil. Ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravovalo, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z uvedeného vyplýva, že vedľajší účastník mal (rovnako ako ktorýkoľvek hlavný účastník) aj právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a samozrejme i právo na náhradu trov konania, medzi ktoré podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrila i náhrada trov právneho zastúpenia. Vedľajšiemu účastníkovi ale mohla byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vzniklo tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej vzniklo právo na náhradu pomernej časti trov konania zodpovedajúcej 61 % (jej úspech v konaní bol 80,53 % a neúspech 19,47 %). Okresný súd v napadnutom rozhodnutí potom vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu do 30. 06. 2016 na strane žalovanej správne priznal náhradu trov konania v rozsahu 61 %, ktoré de facto predstavovali trovy jeho právneho zastúpenia.

9. Účelnosť trov konania je nevyhnutnosť alebo právna možnosť vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 ústavy). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritórnemu vyjadreniu strany sporu, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdnych poplatkov, na hotové výdavky a napokon aj trovy právneho zástupcu (advokáta). Trovy vedľajšieho účastníka boli vynaložené v príčinnej súvislosti s predmetom konania, právny zástupca zvolil adekvátny spôsob ochrany práv žalovanej. Jeho vstup do konania nenavodzuje dojem účelovosti sledujúcej len získanie finančných prostriedkov. Odvolateľ nekonkretizoval, v čom konkrétne má byť uplatnenie náhrady trov konania vedľajším účastníkom v rozpore s dobrými mravmi, ani z čoho vyvodzuje, že ide o zneužitie § 93 ods. 2 - 4 O. s. p.. Náhrada trov konania bola priznaná v primeranom rozsahu za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a vyjadrenie k žalobe) spolu s tzv. režijným paušálom.

10. Výšku priznaných trov vedľajšieho účastníka odvolací súd nepreskúmaval, pretože je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a žalobca v odvolaní nenamietal (resp. kvalifikovaným a konkrétnym spôsobom nespochybnil) správnosť výpočtu vedľajšiemu účastníkovi priznaných trov konania. Odvolací súd sa preto obmedzil na preskúmanie namietanej dôvodnosti a účelnosti priznanej náhrady trov konania.

11. Vzhľadom na to, že odvolateľ aj subjekt vystupujúci v spore do 30. 06. 2016 ako vedľajší účastník na strane žalovanej na podporu svojich tvrdení odkazovali na množstvo rozhodnutí vydaných v obdobných veciach súdmi SR odvolací súd zdôrazňuje, že nie každé súdne rozhodnutie spadá pod širší pojem judikatúry. Pojem judikatúra zahŕňa publikované (v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR) rozhodnutia dotýkajúce sa určitej otázky výkladu právnej normy, ktoré sú bezprostredne záväzné iba pre rozhodnutie v konkrétnej veci, neformálne z nich však často súdy vychádzajú. Publikovanie rozhodnutia v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR je výsledkom dlhodobšieho procesu zahŕňajúceho riešenie konkrétnej právnej otázky nielen výkladom sporného ustanovenia súdmi, ale aj napr. akademickou obcou, čo ho odlišuje od bežne zverejneného anonymizovaného rozhodnutia. Postupom v prípade rozdielných súdnych rozhodnutí o tej istej otázke sa zaoberal Ústavný súd SR v náleze III.ÚS 325/2016, kde uviedol, že zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov prislúcha najvyššiemu súdu. V tejto súvislosti už najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1 Cdo 185/2006 z 1. októbra 2013 vyslovil, že je orgánom verejnej moci, ktorý „ex lege sleduje a vyhodnocuje právoplatné rozhodnutia súdov v občianskom súdnom konaní a na ich základe, v záujme jednotného rozhodovania súdov, zaujíma stanoviská k ich rozhodovacej činnosti vo veciach určitého druhu alebo charakteru, a tak predurčuje ich následný postup aj v iných obdobných veciach“, pričom „ak bol k určitej právnej otázke vyslovený právny názor v stanovisku najvyššieho súdu, sú všetky súdy všeobecných súdov, vrátane samotného najvyššieho súdu, povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, lebo stanovisko je pre ne záväzné“.

12. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. V predmetnom prípade bolo v odvolacom konaní plne úspešné občianske združenie OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, 040 13 Košice - Sídlisko Ťahanovce (do 30. 06. 2016 vystupujúce v pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalovanej), ktorému podľa vyššie uvedených ustanovení síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ale podľa obsahu spisu si v odvolacom konaní svoj nárok v podobe prisúdenia náhrady trov konania neuplatnil.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).